

Sjedećih mjesec dana, 22-godišnja Amerikanka Ayano Rachel Fox, studentica magistarskog studija forenzike na Sveučilištu Penn State, provest će u Splitu, gdje će na Sveučilišnom studijskom centru za forenzične znanosti sudjelovati na projektu analize skeletnih ostataka iz srednjeg vijeka s benkovačkog lokaliteta, a rezultate će iskoristiti u svom magistarskom radu.

Diploma na Biokemiji

Simpatična Ayano prva je studentica iz SAD-a koja je, u sklopu programa studentske razmjene, stigla na splitski Studij forenzike, nakon što su sveučilišta Penn State i ono splitsko prošle godine potpisali sporazum o suradnji. Ta suradnja, osim studentske razmjene, obuhvaća i razmjenu profesora, te zajedničko sudjelovanje u međunarodnim projektima i istraživanjima.

Morate znati da Amerikanci to rade samo s institucijama koje smatraju centrima izvrsnosti. A naš forenzički studij Penn State je lani, kao što je poznato, kao punopravnog člana uvršteno u Globalni centar izvrsnosti, čime je Splitsko sveučilište stalo uz bok vrhunskih svjetskih sveučilišta. Uz to, naš forenzički laboratorij, koji je počeo s radom 1992. godine, sada postaje edukacijski centar, što ima veliki značaj za nas, ali i cijelu Hrvatsku - ističe prof. dr. Dragan Primorac, koji je profesor i na splitskoj forenzici i na Penn Stateu i ima zadatak mentorirati rad Ayano Fox i u SAD-u i u Splitu. Uz prof. dr. Primorca, Ayanin mentor je i prof. dr. Mitch Holland, direktor Forenzičnog programa na Penn Stateu, koji je lani također bio u Splitu gdje je sudjelovao u nastavi.

Prof. dr. Šimun Andelinović, voditelj splitskog Studija forenzike, podsjetio je kako su studenti iz SAD-a, i prije potpisivanja ugovora o suradnji između dvaju sveučilišta, dolazili u Split, a sada je ta suradnja i službena.

Ayano je šesta američka studentica koja nam je stigla. Studenti bi uglavnom ovdje proveli

mjesec dana, uz prethodan dogovor između nas i njihovih mentora u SAD-u, a zanimljivo je da su neki, zahvaljujući toj internacionalnoj praksi, dobili bolja radna mjesta u Americi. Jedna studentica se, primjerice, zaposlila u laboratoriju FBI-ja, a druga u najjačem vojnom laboratoriju - napominje prof. dr. Andelinović.

Simpatična Ayano, koja je prije nego što je upisala magisterij iz forenzike, diplomirala je na Biokemijskom fakultetu, u Splitu živi poput svakog drugog studenta. Smještena je u jednom od apartmana koje Splitsko sveučilište ima na raspolaganju za ovakve namjene, hrani se u studentskoj menzi, a do laboratorija na Firulama se vozi autobusom, za što joj je osigurana mjesečna pokazna karta. Kaže nam da su njezini prvi dojmovi o splitskim profesorima i kolegama iznimno povoljni jer su svi, kako ističe, iznimno srdačni i ljubazni.

Interesantan lokalitet

Projekt na kojem će raditi u Splitu podrazumijeva analizu mitohondrijskog DNA iz kostiju iz 14. i 15. stoljeća sa srednjovjekovnog lokaliteta Šopot - Benkovac. Lokalitet je interesantan jer je na njemu pronađen kameni ulomak kneza Branimira, što je prva pojava hrvatskog imena na kamenom spomeniku. Iskapanja na tom lokalitetu bila su 80-ih godina prošlog stoljeća, a pronađeni grobovi su zanimljivi jer pokazuju kako je obred pokapanja bio poganski, zbog čega arheolozi smatraju da je riječ o grobovima novopridošlih stanovnika, koji su se naselili nakon što je autohtono stanovništvo poharala bijela kuga. Ovim projektom, koji se provodi u suradnji s Muzejem hrvatskih arheoloških spomenika, želi se stoga istražiti postoji li razlika u mitohondrijskom DNA kod populacije čiji su skeletni ostaci ranije obrađeni i populacije čije kosti sada analizira Ayano.

Ta istraživanja se uklapaju u ono što je prethodno radio prof. dr. Primorac, ispitujući podrijetlo stanovnika Hrvatske i Europe. Ovaj dio, na kojem radi i Ayano, vrlo je značajan jer se radi na kostima, a takvih podataka i nemamo previše, a dobivene podatke ćemo onda usporediti s podacima o sadašnjem stanovništvu - objašnjava Andelinović.

22-GODIŠNJA AMERIKANKA U HRVATSKU JE STIGLA TEMELJEM UGOVORA O SURADNJI KOJI SU PROŠLE GODINE POTPISALI SVEUČILIŠTA PENN STATE I ONO SPLITSKO

FORENZIČARKA AYANO iz SAD-a analizira skeletne ostatke iz srednjeg vijeka

CSI U SPLITU

Ta istraživanja se uklapaju u ono što je prethodno radio prof. dr. Primorac, ispitujući podrijetlo stanovnika Hrvatske i Europe. Ovaj dio, na kojem radi i Ayano, je vrlo značajan jer se radi na kostima, a takvih podataka i nemamo previše, a dobivene podatke ćemo onda usporediti s podacima o sadašnjem stanovništvu - objašnjava prof. dr. Andelinović

Dragan Primorac, Ayano Fox i Šime Andelinović

4 milijarde dolara budžeta

Partner splitskog Sveučilišta - Penn State University ima 24 kampusa te 96.000 studenata, od kojih njih oko 5000 dolazi izvan SAD-a. Dosad je diplomu na Penn Stateu steklo čak 600.000 studenata, po čemu je to sveučilište najproduktivnije u Americi. Prvo je sveučilište u SAD-u po zapošljavanju nakon stjecanja diplome, a prema Wallstreet Journalu, četvrto je u toj državi po doprinosu općem dobru. Budžet sveučilišta iznosi četiri milijarde dolara, od čega se 800 milijuna godišnje troši samo na istraživanja.

Iskustva iz Amerike

Prije nego je Ayano Fox stigla u Split, dvije splitske znanstvene novakinje Željana Bašić i Ivana Anterić, koje su asistentice prof. dr. Andelinovića na Forenzici, boravile su u SAD-u, na sveučilištu Penn State. Iskustva su im vrlo pozitivna. - Bile smo ondje mjesec dana i u njihovom laboratoriju se obučavale i radile na DNA analizi koštanih ostataka. Amerikanci su nas predivno primili, a studenti ondje imaju priliku raditi u laboratorijima koji su samo namijenjeni - ističe Željana.